

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – biudžetinė įstaiga, įsteigta Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. T2-258. Juridinių asmenų registre įregistruota 2015 m. gruodžio 14 d., įstaigos kodas 304151508, veiklą vykdyti pradėjo 2016 m. sausio 1 d. Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, Kretingos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

Biuro adresas – Vilniaus g. 8, Kretinga. Kretingos rajono savivaldybės administracija 2021 m. lapkričio 29 d. pagal turto panaudos sutartį Biurui perdavė nekilnojamąjį turtą.

Interneto svetainės adresas – www.kretingosvsb.lt, Facebook paskyra <https://www.facebook.com/kretingosvsb/>.

Biuras įsteigtas siekiant vykdyti valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) visuomenės sveikatos misiją – gerinti gyventojų sveikatą bei mažinti sveikatos netolygumus.

Biuro tikslas – rūpintis Kretingos rajono savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, ugdyti sveikos gyvensenos įpročius, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinės Biuro veiklos sritys – visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas:

- Plėtoti sveiką gyvenseną ir stiprinti mokinių sveikatos įgūdžius ugdymo įstaigose.
- Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėje.
- Plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo bei kompleksinės pagalbos teikimo sistemą.

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

II. ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Biuro etatų normatyvai patvirtinti Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. T2-21 „Dėl didžiausio leistino darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure, pareigybių skaičiaus nustatymo, didžiausias leistinas darbuotojų pareigybių skaičius – 24,13 (1 lentelė).

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs Biuro direktoriui. Padaliniai neįsteigti, tačiau Biuro veiklos pobūdis nulemia savitą personalo veiklos modelį. 2 administracijos darbuotojai, 1 psichologas, 4 visuomenės sveikatos specialistai veiklą vykdo Biure, 18 visuomenės sveikatos specialistų dirba 19-oje Kretingos rajono savivaldybės ugdymo įstaigų ir jų skyriuose.

2022 m. gruodžio 31 d. Biure dirbo 25 darbuotojai (2 administracijos darbuotojai ir 23 specialistai).

Pareigybė	Etatų skaičius	Darbuotojų skaičius
Administracijos darbuotojai	1,5	2
Visuomenės sveikatos specialistai biure:	4,5	3
Visuomenės sveikatos specialistas-maitinimo organizatorius	1,00	1
Psichologas	1,00	1
Visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokyklose	16,13	18
Iš viso	24,13	25

1 lentelė. Pareigybių skaičius 2022 m. gruodžio 31 d.

III. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Siekiant užtikrinti kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą savivaldybės gyventojams, Biuro specialistams sudarytos sąlygos dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose. Per 2022 metus visuomenės sveikatos specialistai ir administracijos darbuotojai dalyvavo įvairiuose tiksliniuose mokymuose (45 mokymai), bendra specialistų mokymų, kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų didinimo trukmė – 764 val.

IV. VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO FINANSAVIMAS

Visuomenės sveikatos biuro lėšų šaltiniai yra valstybės biudžeto lėšos ir savivaldybės biudžeto lėšos (2 lentelė, 3 lentelė).

Eil. Nr.	Lėšų šaltinis	Suma (Eur)			
		2021 m.		2022 m.	
1.	Valstybės biudžeto lėšos (specialioji tikslinė dotacija)	402300,00		380000,00	
2.	Savivaldybės biudžeto lėšos	89600,00		74461,00	
	Iš viso:	491900,00		454461,00	
3.	Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos	Savivaldybės biudžetas	VSB biudžetas	Savivaldybės biudžetas	VSB biudžetas
	Maudyklų vandens ir smėlio kokybės tyrimų programa	-	-	1922,00	-
	Programa „Mokymų ciklas būsiniams tėvams“	960,00	-	1400,00	40,00
	Iš viso:	960,00	-	3322,00	40,00

2 lentelė. Finansavimo šaltiniai.

2022 metais Biure dirbančių visuomenės sveikatos specialistų vidutinis darbo užmokestis – 1374,00 Eur per mėnesį, ikimokyklinėse ugdymo įstaigose dirbančių visuomenės sveikatos specialistų vidutinis darbo užmokestis – 1328,00 Eur per mėnesį, mokyklose dirbančių visuomenės sveikatos specialistų vidutinis darbo užmokestis – 1371,00 Eur.

Darbo užmokestis (Eur)	Socialinio draudimo įmokos (Eur)	Prekės ir paslaugos(Eur)	Turtas (Eur)	Iš viso (Eur)
Savivaldybės biudžeto lėšos				
72680,00	1098,00	683,00	-	74461,00
Valstybės biudžeto tikslinės lėšos deleguotai funkcijai - mokinių visuomenės sveikatos priežiūrai ir visuomenės sveikatos stebėsenai ir stiprinimui užtikrinti				
305932,00	4420,00	69648,00	-	380000,00
Valstybės biudžeto tikslinės lėšos deleguotai funkcijai – smurto, savijudybių, priklausomybių, prekybos žmonėmis prevencijai užtikrinti				
7730,00	112,00	58758,00	-	66600,00

3 lentelė. 2022 m. finansavimo paskirstymas.

V. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS UGDYMO ĮSTAIGOSE

2022 m. Biuras vykdė visuomenės sveikatos priežiūrą mokyklose, profesinio ugdymo mokykloje ir ikimokyklinėse ugdymo įstaigose. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai veiklą vykdė priskirtoje vienoje arba keliuose ugdymo įstaigoje, atsižvelgiant į mokinių skaičių. Sveikatos priežiūrą mokyklose organizavo ir koordinavo Biuro visuomenės sveikatos specialistė, atsakinga už vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą. Esant poreikiui ir galimybėms, į ugdymo įstaigas buvo kviečiami lektoriai, paskaitas taip pat skaitė visuomenės sveikatos specialistai.

Mokyklose 2022 metais Biuras organizavo:

- Sveikos mitybos paskaitas „Ką ir kiek valgau?“ (22 pamokos);
- Paskaitas apie alkoholio, rūkymo bei narkotinių medžiagų žalą organizmui (28 pamokos);
- Pirmos pagalbos pamokas (12 pamokų);
- Lytiškumo ugdymo pamokas (33 pamokos);
- Pamokas „Saugus internetas“ (5 pamokos);
- Pamokas „Mokykla be patyčių“ (2 pamokos);
- Pamokas „Elektroninės cigaretės“ (10 pamokų);
- Badmintono treniruotės vaikams (20 treniruočių);
- Sporto edukacijos (8 edukacijos);
- Sporto šventės (2 sporto šventės);
- Vasaros vaikų plaukimo stovyklą (60 vaikų);
- Stovyklą „Sveika vasara“ (80 vaikų).

Mokyklose dirbančios visuomenės sveikatos priežiūros specialistės mokiniams vedė įvairias paskaitas sveikos mitybos ir nutukimo prevencijos, fizinio aktyvumo, psichikos sveikatos, aplinkos

sveikatos, rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencijos, tuberkuliozės, užkrečiamų ligų, asmens ir burnos higienos, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencijos temomis.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistės dalyvavo vaikų tėvų susirinkimuose, kuriuose aptarė aktualias vaikų sveikatos problemas, bei Covid-19 ligos valdymo klausimus.

Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijos kasmetiniame renginyje „Metų specialistas“ apdovanota ir mūsų biuro visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje, Urtė Vaškytė. Apdovanojimas specialistei skirtas už nuoširdų atsidavimą profesinei veiklai, už aktyvumą, naujų idėjų ieškojimą bei kūrybiškumą visuomenės sveikatos specialisto darbe.

VI. SVEIKATOS STIPRINIMO RENGINIAI KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Fizinis aktyvumas. Visuomenės sveikatos biuras organizavo:

- Funkcines mankštas bendruomenei (Kretingoje, Darbėnuose ir Rūdaičiuose) (169 treniruotės, 2139 dalyviai);
- Šokius senjorams (29 treniruotės, 230 dalyvių);
- Mankštas senjorams 65+ (23 treniruotės, 311 dalyvių);
- Badmintono treniruotes (22 treniruotės, 195 dalyviai);
- Jogos treniruotes (67 treniruotės, 775 dalyviai);
- Kineziterapijos mankštas (Kretingoje, Salantuose) (37 treniruotės, 780 dalyvių);
- Pažintiniai žygiai (2 žygiai, 46 dalyviai);
- Treniruotes mamos (25 treniruotės, 42 dalyviai)

Sveika mityba ir nutukimo prevencija. Organizuotos paskaitos: „Taupiai gyvendami maitinkimės sveikai“ (20 dalyvių), „Sveika mityba ir jos klaidingos interpretacijos (15 dalyvių), „Mitybos psichologija ir valgymo sutrikimai“ (14 dalyvių).

Biuras organizavo virėjų, vaikų priežiūros darbuotojų mokymus „Sveikatai palanki ir vaikui patraukli lėkštė“. Seminare dalyvavo Kretingos rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų virtuvės virėjos ir vaikų priežiūros darbuotojos (101 dalyvis).

Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse. Organizuotos paskaitos gyventojams „Pirmoji pagalba“. Praktinių užsiėmimų metu dalyviai atnaujino ir pagilino žinias apie pirmosios pagalbos suteikimą (29 dalyviai).

Sveikatos stiprinimo programa, skirta širdies ir kraujagyslių bei cukrinio diabeto profilaktikai. Vykdančią programą organizuoti 4 psichologo užsiėmimai, 3 gydytojo dietologo paskaitos, 4 gydytojo kardiologo paskaitos, kiekvienas programos dalyvis turėjo galimybę gauti 3 mitybos specialisto konsultacijas ir dalyvauti kineziterapijos mankštose. Programą pabaigė 18 dalyvių.

Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa. Visuomenės sveikatos biuras vykdė 2 programas, kurias finansavo Kretingos rajono savivaldybė.

- Programos „Mokymų ciklas būsimiems tėvams“ tikslas – būsimiems tėveliams suteikti žinių ir išmokyti įgūdžių pasiruošiant svarbiam gyvenimo etapui – šeimos pagausėjimui ir kūdikio priežiūrai. Siekiant didinti būsimų tėvų sveikatos raštingumą, ugdyti sveikatos bei tėvystės įgūdžius, „Mokymų ciklo būsimiems tėvams“ metu buvo suorganizuotos paskaitos įvairiomis temomis: „Gimdymas“, „Natūralus kūdikio maitinimas“, „Kūdikio priežiūra pirmaisiais mėnesiais“, „Pogimdyvinė depresija“, „Jaunos šeimos psichologija“. Paskaitose dalyvavo 112 asmenų.

- Programos „Kretingos rajono maudyklų vandens ir smėlio kokybės turimai“ tikslas – ištirti vandens ir smėlio kokybę Kretingos rajono rekreacinėse zonose bei įvertinti jų atitikimą higienos

normoms. Tyrimai atlikti 2022 m. gegužės-rugpjūčio mėnesiais 7 rekreacinėse zonose. Kretingos rajono maudyklos, vadovaujantis Lietuvos higienos normoje patvirtintomis maudyklų vandens kokybės stebėsenos nuostatomis, 2022 metų maudymosi sezono laikotarpiu atitiko higienos normą.

Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimas. Kretingos rajono savivaldybėje teikiamos priklausomybių konsultanto paslaugos priklausomiems asmenims ir jų šeimos nariams. Priklausomybių konsultantas Biure dirba 6 val. per savaitę 2022 m. suteiktos 294 konsultacijos, paslaugas gavo 62 asmenys.

Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymai. 2022 m. mokymai buvo organizuoti 4-iose Kretingos rajono savivaldybės įstaigose/įmonėse, dalyvavo 77 asmenys.

Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymai. 2021 m. mokymai buvo organizuoti 1-oje Kretingos rajono savivaldybės ugdymo įstaigoje, dalyvavo 15 ugdymo įstaigos darbuotojų.

Savižudybių intervencijos įgūdžių mokymai. 2022 m. organizuoti 2 dienų trukmės savižudybių intervencijos įgūdžių mokymai „ASIST“.

Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimas. Biure individualias konsultacijas teikia psichologas, vienam klientui skiriamos 6 nemokamos konsultacijos. 2022 m. suteiktos 576 individualios konsultacijos, konsultuoti 89 asmenys. 2022 m. vykdyti grupiniai psichologo užsiėmimai: šokio-judesio terapija (8 užsiėmimai), emocijų pažinimo grupė (4 užsiėmimai).

VII. VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA

2022 m. buvo renkami 2021 metų (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių, savivaldybės vandens tiekėjo, kiti rodikliai buvo pateikti pagal atskirą užklusimą iš įvairių institucijų. Surinktas ir išanalizuotas 51 visuomenės sveikatos rodiklis. Parengta 1 visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita. Detaliai analizuoti, kaip prioritetinės Kretingos rajono savivaldybės gyventojų sveikatos problemos buvo pasirinktos trys reikšmės, kurios labiausiai atspindi rajono probleminių visuomenės sveikatos sričių sąrašą:

1. 1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomiellito, Haemophilus influenzae B skiepavimo apimtys (3 dozės), 2 metų vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepavimo apimtys proc.

2. Tikslinės populiacijos dalis proc. dalyvavusi prevencinėse programose.

3. Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) sk. 10 000 gyv.

VIII. BENDRADARBIAVIMAS

2022 m. sudarytos 4 neterminuotos bendradarbiavimo sutartys su: Nevyriausybine organizacija VšĮ „Sveikim kartu“, Užimtumo tarnyba prie LR socialinės apsaugos ministerijos (Klaipėdos KAD Kretingos skyrius), Odontologijos klinika UAB „Gidentus“, VšĮ „Krizinio nėštumo centras“.

Kartu su Kretingos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Kretingos rajono savivaldybės administracijos Civilinės saugos ir viešosios tvarkos skyriumi, Kretingos rajono policijos komisariatu ir VSAT Pagėgių pasienio rinktine organizuotas renginys Tarptautinės vaikų gynimo dienos proga „Šuolis į profesijos pažinimą“. Prisdėta organizuojant asociacijos „Kretingos lietaus vaikai“ renginį.

Biuro organizuojamose veiklose, psichologo, priklausomybių konsultanto konsultacijose lankosi Užimtumo tarnybos prie LR socialinės apsaugos ministerijos (Klaipėdos KAD Kretingos skyrius), Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Kretingos skyriaus klientai.

IX. COVID-19 PANDEMIJOS VALDYMAS

Vykdamas Covid-19 pandemijos valdymą Biuro darbuotojai rinko, rengė, teikė ir viešino mokslu grįstą informaciją, susijusią su COVID–19 pandemijos valdymu ir kontrole, vykdė COVID-19 atvejų tyrimą ugdymo įstaigose ir teikė duomenis NVSC, organizavo, koordinavo ir vykdė mokinių savikontrolę greitaisiais SARS-CoV-2 antigeno testais (savikontrolės tyrimą) ugdymo įstaigos, dirbo Kretingos mobiliajame punkte.

X. BAIGIAMOJI DALIS

Biuras siekia nuolat tobulėti, siekti užsibrėžtų tikslų bei racionaliai ir efektyviai išnaudoti turimus išteklius. 2023 m. planuojama bendradarbiavimo su naujais partneriais plėtra, mokinių sveikatos priežiūros organizavimo tobulinimas (bendradarbiavimo sutarčių su ugdymo įstaigomis atnaujinimas, visuomenės sveikatos specialistų darbo funkcijų ir pareigybių išgryninimas)
